

Les cases passives, segons L'Econòmic: el reportatge del diari sobre el model Passivhaus i PAPIK Group

El 21 de juny, L'Econòmic va publicar un reportatge sobre el model Passivhaus i la feina de PAPIK Group. Aquest article en recull els punts principals.

El 21 de juny, L'Econòmic va dedicar un reportatge al model constructiu Passivhaus i a la tasca de PAPIK Group per introduir-lo a Catalunya. El text situava les cases passives entre les solucions d'avantguarda de què més es parla als països amb una llarga cultura d'edificació energèticament eficient, com ara Alemanya, Àustria o Suïssa. Des de Sant Cugat del Vallès, PAPIK Group treballa per portar a casa nostra una tecnologia en què l'habitatge fa una despesa raonable de l'energia, amb la fusta com a protagonista, encara que no és l'únic material que s'hi fa servir.

Un model que estalvia el 90% de l'energia

El model Passivhaus va ser concebut als anys noranta per Wolfgang Feist com una proposta en què l'habitatge és capaç d'estalviar un 90% de l'energia que consumiria amb una estructura convencional. L'estàndard està regulat pel Passivhaus Institut, radicat a Alemanya, que certifica les cases adherides al criteri. En el moment del reportatge, ja n'hi havia unes 32.000 entre Europa i els Estats Units.

Papik Fisas, fuster i ebenista, va explicar a L'Econòmic com havia arribat a aquest terreny després de constatar que "era insostenible el negoci del moble a mida, ara que la gent no vol un moble per a tota la vida". Cercant alternatives, va arribar a la idea "d'un nou sistema constructiu, de caràcter integral". Cinc anys abans del reportatge n'havia fet una primera demostració pública amb una casa mostra a la fira Construmat, síntesi dels coneixements adquirits a Àustria, Suïssa, Alemanya i el nord d'Itàlia.

Els principis d'una casa passiva

Aquesta cultura constructiva es resumeix en uns principis bàsics: l'orientació al sud, l'aïllament tèrmic, l'absència de ponts tèrmics, l'estanquitat, la ventilació mecànica amb recuperació de calor i les finestres i portes eficients. Com desgranava Fisas, "en primer lloc, és important escalfar la casa amb el sol del sud, amb una arquitectura de grans obertures de vidre". Pel que fa a l'aïllament, "ha de ser extra, a façanes i cobertes, amb finestres gruixudes, que tinguin un 90% d'argó", un gas que dona al vidre la mateixa capacitat de retenir la calor que una paret durant el dia, per no deixar-la fugir de nit. Una de les sofisticacions de l'aïllament és una membrana de Gore-Tex que fa la casa impermeable a l'aigua.

Estanquitat i aire renovat

L'estanquitat és una de les exigències que caracteritzen les cases passives. "Si una casa convencional fa 200 renovacions a l'hora de volums d'aire, una passiva només en fa 0,6", detallava Fisas. No es tracta, però, de crear un ambient enrarit a l'interior: "Perquè l'aire no esdevingui tòxic, s'hi incorpora un recuperador de doble flux que pren l'aire de dins i l'expulsa i fa passar el de fora a dins. L'equilibri tèrmic s'aconsegueix perquè la calor de l'aire que surt passa a l'aire que entra." És una tecnologia que no genera fred ni calor, sinó un bescanviador que resulta més eficient com més extrem és el clima, i que fa les funcions de calefacció alhora que purifica l'aire. Aquest equip pot costar entre 8.000 i 10.000 euros.

Preus i estalvi a la factura

El reportatge també abordava la qüestió econòmica. El preu de construcció per metre quadrat d'una casa que adopti aquestes exigències era de 1.200 euros, una xifra que Fisas qualificava de "prou competitiva respecte del que es fa pagar en la construcció de cases convencionals semblants". La diferència es fa evident a la factura de la llum: "A una casa passiva d'uns 130 metres quadrats, l'estalvi energètic anual es tradueix a deixar de pagar 500 euros, 40 euros al mes."

Una proposta com aquesta suposa un cert xoc cultural i obliga a treballar contra alguns prejudicis. "La barrera principal és la desconfiança perquè la casa té una base interior de fusta, i cal explicar que no es tracta d'una casa de fusta, sinó d'una casa amb fusta", assenyalava Fisas. "De fet, és més important el component de cel·lulosa, procedent de paper reciclat, que no pas la fusta." En el moment de l'entrevista, PAPIK Group ja disposava de 50 projectes realitzats entre obra nova i reformes, ja que la tècnica també és aplicable a la posada al dia de cases velles amb problemes d'humitats.

Rehabilitar amb criteri Passivhaus

Per a aquests casos, explicava Fisas, "caldria posar un bescanviador de fluxos d'aire i canviar les cobertes, que generalment, en aquesta mena de cases, deixen escapar la calor". El reportatge recordava que, amb un clima temperat com el nostre, es dobla el consum energètic per escalfar la casa respecte d'Alemanya. PAPIK Group, fundada a l'inici de la crisi, l'havia sabut transformar en un revulsiu: "Alguns propietaris que tenien un terreny per bastir-hi una casa han cercat alternatives per construir un edifici que redueixi la factura energètica o, si no poden fer-se una casa, per fer reformes a l'antiga perquè sigui més eficient."

No és una casa de fusta, sinó una casa amb fusta: la diferència resumeix un canvi de mirada sobre com es construeix i com es viu.